

Uporaba pirotehnikе za blagdane

Pirotehnička sredstva koja građani koriste za zabavu dijele se u četiri razreda, od kojih je samo pirotehnikа iz razredа I. dostupna za kupnju i korištenje tijekom cijele godine. Pirotehnička sredstva iz razredа II. i III. mogu se legalno kupiti samo u zakonski propisanom razdoblju, te se smiju koristiti samo šest dana u godini i to od 27. prosinca do 1. siječnja.

Kako nam se bliži vrijeme božićnih i novogodišnjih blagdana, tako raste prodaja i upotreba raznih pirotehničkih sredstava. Postalo je već uobičajeno da se svaki važniji događaj ili slavlje poprati zaglušujućom bukom, no ono što većina ljudi zanemari su neželjene posljedice po zdravlje i imovinu prouzročene zloupotrebom ili nepravilnom upotrebom pirotehničke opreme.

Pirotehnička sredstva kategorizira proizvođač prema vrsti njihove uporabe ili prema njihovoj namjeni i razini rizika uključujući razinu buke. U skladu sa [člankom 27. Zakona o eksplozivnim tvarima](#), postoje ove kategorije pirotehničkih sredstava:

- **pirotehnička sredstva razredа I.** - to su pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju vrlo nizak rizik i zanemarivu razinu buke i koja su namijenjena za uporabu u ograničenim prostorima, uključujući i pirotehnička sredstva za vatromete namijenjena za uporabu unutar stambenih zgrada.

U ovu kategoriju ubrajamo takozvane pirotehničke igračke, odnosno bengalske šibice, male petarde, konfete-bombice, žabice, čepove i vrpce, pasje bombice, naboje za dječje pištolje, šibice sa zlatnom i srebrnom kišom i druge slične proizvode koji se mogu prodavati u **maloprodaji tijekom cijele godine osobama starijim od 14 godina**, a dostupni su u prodavaonicama i kioscima.

- **pirotehnička sredstva razredа II.** - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju nizak rizik i nisku razinu buke i koja su namijenjena za vanjsku uporabu u ograničenim prostorima.

Ovdje svrstavamo sredstva za male vatromete, odnosno petarde, bengalske baklje, bengalske svjećice, rimske svjećice, fontane, topovske pucnje, rakete, te druge slične proizvode. Pirotehnička oprema II. razredа, kao i razredа III., T1. i P1 **u legalnoj je prodaji u razdoblju od 15. prosinca do 1. siječnja** i to isključivo osobama starijim od 18 godina, a može se prodavati u maloprodaji samo u prodavaonicama oružja i strjeljiva ili u prodavaonicama koje imaju odobrenje za prodaju pirotehničkih sredstava za zabavu ([članak 30. stavak 1. Zakona](#)). Sredstva II. i III. razredа smiju se **upotrebljavati samo u razdoblju od 27. prosinca do 1. siječnja**, a izričito je zabranjena uporaba tih sredstava u zatvorenim prostorijama te na prostoru gdje se okuplja veći broj ljudi.

- **pirotehnička sredstva razredа III.** - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju srednji rizik, namijenjena za vanjsku uporabu na velikim otvorenim prostorima i čija razina buke nije štetna za ljudsko zdravlje. Pod ovom kategorijom podrazumijevamo pirotehnička sredstva za srednje vatromete kao što su vatrometne kutije, vodopadi, redenici, petarde s bljeskom i slično,

- **pirotehnička sredstva razredа IV.** - pirotehnička sredstva za vatromete koja predstavljaju visok rizik, koja smiju koristiti samo osobe sa stručnim znanjem (uobičajeno poznata kao sredstva za profesionalnu uporabu) i čija razina buke nije štetna za ljudsko zdravlje,

- **pirotehnička sredstva razredа T1.** - pirotehnička sredstva za uporabu na pozornicama (pirotehnička sredstva za primjenu u kazalištima) koja predstavljaju nizak rizik,

- **pirotehnička sredstva razredа T2.** - pirotehnička sredstva za uporabu na pozornicama (pirotehnička sredstva za primjenu u kazalištima) koja smiju koristiti samo osobe sa stručnim znanjem,

- **pirotehnička sredstva razreda P1.** - ostala pirotehnička sredstva koja predstavljaju nizak rizik, u koja spadaju i pirotehnička sredstva koja su sastavni dio opreme brodova za potrebe spašavanja na moru, te pirotehnička sredstva koja se koriste u poljoprivredi, avionskom prometu i sl., a služe za rastjerivanje ptica,

- **pirotehnička sredstva razreda P2.** - ostala pirotehnička sredstva koja predstavljaju visok rizik i kojima mogu rukovati samo osobe sa stručnim znanjem, a u koja spadaju i rakete za obranu od tuče.

Ovisno o količini i vrsti pirotehničke smjese, odnosno eksplozivnog punjenja te jačini zvuka, pirotehnička sredstva prva četiri razreda obično se kategoriziraju kao pirotehnička sredstva za zabavu, dok pirotehnička sredstva razreda T1 i T2 spadaju u pirotehnička sredstva za tehničku namjenu.

Za prekršaje nedozvoljene uporabe i prodaje, te držanje pirotehničkih sredstava (kada trgovine ne posjeduju valjano rješenje za prodaju, ili se petarde prodaju bez oznake o vrsti i datumu proizvodnje na hrvatskom jeziku), kao i prodaje pirotehničkih sredstava za zabavu razreda II. izvan odobrenih prodavaonica ili prodavaonica oružja i streljiva, prodaje tih sredstava u razdoblju od 2. siječnja do 14. prosinca te prodaje osobama mlađim od 18 godina, propisana je **novčana kazna za pravnu osobu ili obrtnika** u iznosu od 20.000 do 40.000 kuna, te **za odgovornu osobu u pravnoj osobi**, odnosno nesavjesnog prodavača, novčana kazna od 4.000 do 8.000 kuna (**članak 53. Zakona**). Uz novčane kazne, za ove prekršaje pravnoj osobi ili obrtniku prekršajni sud može izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do 6 mjeseci.

Fizička osoba koja koristi pirotehnička sredstva razreda II. i III. izvan dozvoljenog razdoblja ili ako ta sredstva koristi u dozvoljenom razdoblju u zatvorenim prostorijama i na prostorima gdje se okuplja veći broj osoba, kaznit će se **novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 kuna** (**članak 54. stavak 1. točka 1. Zakona**)

Člankom 18. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira predviđene su novčane i zatvorske kazne protiv osoba koje narušavaju mir i sigurnost građana, npr. neovlašteno pucaju iz vatrenog oružja, pale rakete ili sličan eksplozivan ili zapaljiv materijal. Istim Zakonom predviđene su i kazne za **roditelje ili staratelje, čije dijete ili štíćenik učini prekršaj iz ovog Zakona te ako je prekršaj posljedica lošeg odgoja ili zanemarivanja nadzora nad djetetom.**

Kazneni zakon (1998.), čija je većina odredbi na snazi do 31. prosinca 2012., predviđa zatvorsku kaznu od jedne do osam, odnosno od tri do deset godina za počinitelje kaznenog djela dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom (**članak 263.**) te propisuje kaznu zatvora do tri, odnosno pet godina za kazneno djelo nedozvoljenog posjedovanja oružja i eksplozivnih tvari (**članak 335.**). Osoba koja neovlašteno kupuje, prodaje ili razmjenjuje predmete ili robu čiji je promet zabranjen ili ograničen, a ako time nije počinjeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine dok će se predmeti i roba nedozvoljene trgovine oduzeti (**članak 297.**).

Novi **Kazneni zakon**, koji stupa na snagu 1. siječnja 2013., za dovođenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom predviđa blaže kazne u odnosu na dosadašnji zakon (**članak 215.**), dok kaznena djela nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari uređuje detaljnije (**članak 331.**).

Valja napomenuti da prema **Zakonu o obveznim odnosima** roditelji odgovaraju za štetu koju prouzroče drugome njihova maloljetna djeca, u kojem smislu upućujemo na odluku Vrhovnog suda RH broj **Rev 898/2009-2, od 24. veljače 2011.**

Svakako treba imati na umu da svojim primjerom pokazujemo djeci, a i odraslima, kako pirotehnička sredstva nisu igračke nego mogu biti opasno sredstvo „zabave“ koje osim mogućnosti ozljeđivanja sebe i drugih, uznemiruje druge ljude te zagađuje i uništava okoliš. Ako se ipak odlučimo na kupnju i korištenje pirotehničke opreme, treba je koristiti u skladu s uputama, izbjegavati izradu improviziranih sredstava te ilegalnu kupnju u kojoj zbog nepravilnog skladištenja

(primjerice u vlažnim prostorijama), isteklog roka trajanja te netočnih uputa, dovodimo sebe i druge u nepotrebnu opasnost.